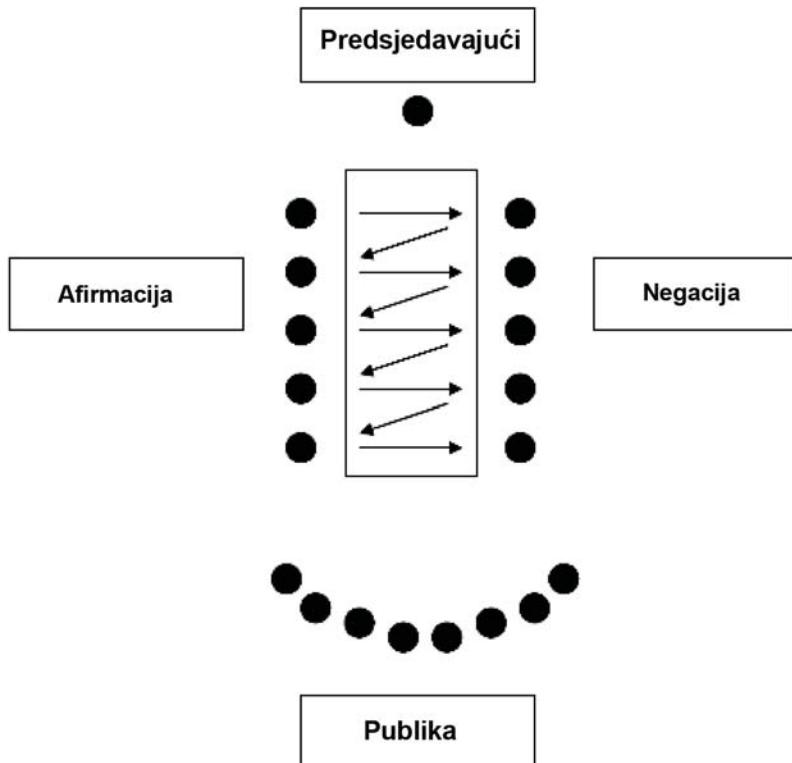

Radni materijal za učenike 8.2

Pravila za održavanje rasprave

Način sjedenja

Predsjedavajući sjedi za čelnim stolom. Dvije strane koje sudjeluju u raspravi sjede jedna nasuprot drugoj. Publika sjedi na izvjesnoj udaljenosti od stola, ali tako da može vidjeti obje strane. Ako je potrebno, dodatne stolice za publiku treba složiti u nekoliko redova, a ne iza jedne od strana koje sudjeluju u raspravi.

Redoslijed govornika

Strelice pokazuju redoslijed govornika u prvom krugu rasprave. U drugom krugu, redoslijed je obrnut, nakon što je prvi govornik zagovorne strane govorio. Zadnju riječ ima glasnogovornik strane koja ima negativan stav prema temi; tim može izabrati člana da dâ tu izjavu – ali ne njihov prvi govornik, jer to bi mu/joj dalo blok od dvije minute vremena što ne bi bilo pravedno prema drugom timu.

Pravila za vođenje rasprave

1. Prvi govornik strane koja se pozitivno izjašnjava o temi, koji sjedi pored predsjedavajućeg, započinje. Zatim, kao što pokazuju strelice na dijagramu, odgovara prvi govornik strane koja ima negativan stav prema temi. Na taj način naizmjenično govore govornici obiju strana. Nakon što je govorio posljednji govornik strane koja je protiv teme, počinje drugi krug rasprave, ovaj puta obrnutim redoslijedom.
2. Nakon što je govorio prvi govornik strane koja se pozitivno izjašnjava o temi, govornik strane koja ima negativan stav (ali ne njihov prvi govornik) ima zadnju riječ.
3. Redoslijed govornika se ne smije mijenjati.
4. Svaki govornik ima na raspolaganju maksimalno jednu minutu. Predsjedavajući pažljivo kontrolira vrijeme. Daje znak kada govorniku preostaje 10 sekundi, a nakon što istekne vrijeme, govornik može završiti rečenicu i mora stati. Neiskorišteno vrijeme se ne može prenijeti na drugog govornika.
5. Zabranjeno je prekidati govornika.
6. Publika ne smije sudjelovati u raspravi.
7. Nakon rasprave, publika (gledateljstvo) ima pet minuta za razmjenu utisaka i mišljenja. Potom se glasuje dizanjem ruku.
8. Kod glasovanja se zbrajaju glasovi za i protiv. Pobjeđuje većina.

Savjeti za govornike strana koje sudjeluju u raspravi

1. Uz izuzetak prvog govornika strane koja se potvrđno izjašnjava o temi, iskoristite otprilike prvu polovicu svoje izjave za pobijanje argumenta druge strane i potom predstavite svoj novi argument.
2. (Za prve govornike) Iznesite svoje stajalište – kažite kakvu odluku želite čuti.
3. Kada se pripremate za raspravu, najprije napravite *brainstorming* svih ideja. Zatim odlučite kojim redoslijedom želite iznositi svoje stavove i dodijelite ih jednom govorniku. Počnite i završite s izrazito jakim i upečatljivim argumentom (vidi radni materijal za učenike 8.2.).
4. Možete ponoviti ili varirati ključni argument kako biste ga svima „utuvili“.
5. Zadnji govornici trebaju sažeti argumente njihove strane, naglašavajući tri ili četiri točke. Što slušateljstvo treba zapamtiti nakon rasprave? Ako se rasprava vodi o odluci koju je potrebno donijeti, nastojte da bude jasan apel koji upućujete slušateljstvu nakon što poslije rasprave glasuju.
6. Govorite slobodno. Nemojte čitati svoju izjavu iz bilješki, već nastojte uspostaviti kontakt pogledom s protivnicima i slušateljstvom.
7. Prema protivnicima se ophodite s poštovanjem. Nikada nemojte vrijeđati govornika već se bavite njegovim argumentima.

Savjeti za slušateljstvo (vidi radni materijal za učenike 8.5)

1. Prije rasprave, pokušajte pretpostaviti koje će argumente obje strane iznijeti. To će vam dati potreban referentni okvir dok slušate raspravu.
2. Bilježite argumente obiju strana – ako je moguće, jednom rečenicom.
3. Povežite argumente s navodima pobijanja uz pomoć linija i strelica i upišite komentar. Koji vas je argument uvjerio? (korake 2 i 3 može podijeliti nekoliko slušatelja).
4. Naznačite koji vas se argument posebno dojmio.
5. Nakon rasprave, razmijenite rezultate unutar svoje grupe. Potom glasujte o prijedozima obiju strana.